

Бенько М.М.,
д.е.н., професор кафедри обліку та оподаткування,
Сопко О.В.,
к.е.н., доцент кафедри обліку та оподаткування,
Київський національний торговельно-економічний університет

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ «ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ»

В даний час, у країнах пострадянського простору, відбуваються процеси реформування вищої освіти на засадах Болонського процесу. Застосовуються різні стратегії реформування вищої освіти – на засадах державного регулювання реформування вищої освіти, на засадах самостійності закладів вищої освіти (ЗВО).

В Україні реформування вищої освіти здійснюється згідно Стратегії реформування вищої освіти в Україні до 2020 року на засадах самостійності ЗВО. Стратегію розроблено Робочою групою під керівництвом Міністерства освіти і науки України у 2014 році. Згідно Міжнародних досліджень якості вищої освіти яку Стратегія описує, показники якості вищої освіти України є доволі неоднорідними, але в цілому засвідчують невисокий міжнародний рейтинг вищої освіти в Україні. Основна проблема – недостатня підготовка фахівців до виходу на ринок праці. Це стосується і підготовки фахівців зі спеціальності «Облік і оподаткування». З 2015 року ЗВО самостійно формують свої освітні програми (ОП) та визначають, які саме дисципліни туди закласти. МОН України визначає компетенції випускника в межах певного напрямку чи спеціальності [4]. У табл. 1 зазначені деякі найбільш значні проблеми вищої освіти в Україні, що потребують вирішення у найближчі 5-10 років [5].

Таблиця 1

Найбільш значні проблеми вищої освіти в Україні

Проблеми	%
Не визнання дипломів більшості вітчизняних ЗВО у світі	41.5
Корумпованість викладацького складу ЗВО	39.9
Невідповідність викладання вимогам ринку праці	36.8
Невідповідність структури освіти потребам ринку праці	29.2

Звернімо увагу на проблему «Невідповідність структури освіти потребам ринку праці». Саме ця проблема є ключовою у процесі покращення підготовки фахівців зі спеціальності «Облік і оподаткування». Її подолання можливе лише через підвищення якості ОП, зокрема ОП «Облік і оподаткування» у підготовці бакалаврів і магістрів. Структура ОП «Облік і оподаткування» повинна бути направлена на потреби ринку праці і забезпечення достатньої підготовки фахівців до виходу на ринок праці.

Закордонний досвід вирішення зазначеної проблеми свідчить про таку тенденцію:

- 1) скорочення гуманітарного, соціального й економічного циклу дисциплін, збільшення математичного і професійного циклу;
- 2) професійний цикл дисциплін (базовий і варіативний) складає мінімум 60% навчальних часових одиниць;
- 3) кількість дисциплін на семестр не більше 5 (30 залікових одиниць);
- 4) орієнтація на міжнародні стандарти освіти для професійних бухгалтерів МСО 1 – МСО 6 [1, с. 4-8; 2, с. 5-18; 3, с.5-9].

Ключовим є доведення кількості дисциплін професійного циклу до 60%. Стан розвитку показника кількості дисциплін професійного циклу в окремих країнах світу ілюструє табл. 2. В Україні цей показник найнижчий і характеризується суттєвістю розбіжностей часток дисциплін професійного циклу в ОП ЗВО. Це зумовлено головним чином суб'єктивним фактором у зв'язку з відсутністю державного регулювання і контролю ОП підготовки бакалаврів і магістрів з обліку і оподаткування з боку МОНУ.

Таблиця 2

**Частка дисциплін професійного циклу в ОП ступеня вищої освіти
«Бакалавр»**

Країна	У % до підсумку
Англія	60-62
Нідерланди	60
Росія	54-58
Україна	43-57
Підсумок	100,0

Вважаємо, що врахування зарубіжних тенденцій в удосконаленні освітнього процесу сприятиме якості ОП «Облік і оподаткування», відповідності її структури потребам ринку праці і забезпечення достатньої підготовки фахівців до виходу на ринок праці.

Література

1. Гетьман В. Современные подходы к вузовской подготовке бухгалтеров и аудитором / В. Гетьман // Все для бухгалтера. – Москва : 2010. – Вып. 11 (251). – С. 4-8.
2. Гетьман В. Проблемы реформирования вузовской подготовки бухгалтеров и аудитором / В. Гетьман // Все для бухгалтера. – Москва : 2009. – Вып. 6 (234). – С. 5-18.
3. Гетьман В. Проблемы стандартизации вузовской подготовки бухгалтеров и аудитором / В. Гетьман // Все для бухгалтера. – Москва : 2008. – Вып. 6 (222). – С. 5-9.
4. Квіт С. Потрібні зміни: зміст і завдання освітніх реформ / С. Квіт // Українська правда. – Київ : 27 січня 2015 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <https://www.pravda.com.ua/articles/2015/01/27/7056516/>
5. Міністерство освіти і науки України. Офіційний веб-сайт. Проект Стратегії реформування вищої освіти в Україні до 2020 року [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://old.mon.gov.ua/ua/pr-viddil/1312/1390288033/1415795124/>.

УДК 311.17: 336.221.2

Бойко Ю.І.,

к.е.н., ст. викладач кафедри аудиту, ревізії та аналізу,
Тернопільського національного економічного університету

КЛЮЧОВІ ПОЗИЦІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ОБ'ЄДНАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

На сьогоднішній день особливо гостро постає проблема фінансової спроможності дрібних громад. Це потребує адекватного внутрішньополітичного реагування задля посилення слабкої матеріальної бази окремих населених пунктів. Ефективним способом є бюджетна децентралізація за умови об'єднання територіальних громад. У широкому розумінні передбачається передання більш значних повноважень місцевим органам влади, що дає можливість реалізації потреб населення, виходячи з обсягу сформованих доходів.

Децентралізація має забезпечувати підвищення аллокаційної ефективності функціонування бюджетної системи, що спричиняється кращим розумінням місцевою владою потреб громадян, інтереси якої вона представляє, та місцевої специфіки. З цією метою здійснюється вивчення передового досвіду